

JANUSZ KORCZAK

właściwie Henryk Goldszmit,

urodził się 22 lipca 1878 lub 1879 roku w Warszawie w rodzinie żydowskiej. Był synem adwokata Józefa Goldszmita i Cecyli Głębińskiej.

Janusz Korczak był:

- lekarzem
- pedagogiem
- publicystą
- pisarzem
- działaczem społecznym.

Stworzył nowatorski system pracy z dziećmi - oparty na partnerstwie. Był także pionierem w dziedzinie diagnozowania wychowawczego i działał na rzecz praw dziecka i człowieka.

„ Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat. ”

Pseudonim „Janusz Korczak” Henryk Goldszmit zaczerpnął z tytułu powieści Ignacego Kraszewskiego „Historia o Januszu Korczaku i o pięknej Miecznikównie”. Innym pseudonimem Henryka Goldszmita był „Stary Doktor”. Używał go podczas audycji radiowych, nazywanych „gadaninkami radiowymi”. Tematem audycji był świat widziany oczami dziecka – ich emocje i problemy.

„ Pozwól dzieciom błędzić i radośnie dążyć do poprawy. ”

W 1896 roku Janusz Korczak opublikował „Węzeł gordyjski” w tygodniku satyrycznym „Kolce”. Był to początek jego działalności pisarskiej i publicystycznej. Dwa lata później zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Studia ukończył po 6 latach. W latach 1905 – 1912 pracował jako pediatra w Szpitalu dla Dzieci im. Bersohnów i Baumanów.

„ Dziecko chce być dobre.

Jeśli nie umie – naucz.

Jeśli nie wie – wytłumacz.

Jeśli nie może – pomóż. ”

Od 1912 roku zrezygnował z pracy w szpitalu i objął funkcję dyrektora żydowskiego Domu Sierot prowadzonego przez Towarzystwo „Pomoc dla Sierot”. Z pomocą Stefanii Wilczyńskiej, mógł wdrażać w życie swoje nowatorskie pomysły. Dzięki Korczakowi w placówce wdrożono m.in. sejm, gazetę, system dyżurów, kasę pożyczkową i kluby sportowe.

„ Dzieci nie są głupsze od dorosłych, tylko mają mniej doświadczenia. ”

W 1926 roku Korczak założył tygodnik dla dzieci i młodzieży o nazwie „Mały Przegląd”. Dziennik organizował spotkania i dyskusje, a teksty były pisane przez dzieci.

***„ Wychowanie dziecka, to nie miła zabawa, a zadanie,
w które trzeba włożyć wysiłek bezsennych nocy,
kapitał ciężkich przeżyć i wiele myśli...”***

Podczas pierwszych dni II Wojny Światowej Korczak i współpracownicy dyżurowali dzień i noc w Domu Sierot. Placówkę przeniesiono jesienią 1940 roku w granicę Getta Warszawskiego. W październiku 1941 roku Dom Sierot przeniesiono po raz ostatni na ulicę Sienną 16.

***„ Każdy musi wierzyć, że może się poprawić,
że ma nie tylko wady, ale i zalety”.***

Na początku 1942 roku Stary Doktor objął opieką także drugą placówkę - Główny Dom Schronienia.

Od maja 1942 roku pisał pamiętnik, który został opublikowany po raz pierwszy w 1958 roku.

***„ Jeżeli dziecko zwierza Ci tajemnicę, ciesz się,
bo jego zaufanie to najwyższa nagroda, najlepsze świadectwo”.***

Janusz Korczak pozostał z wychowankami do końca swoich dni. Na początku sierpnia 1942 roku władze III rzeszy rozpoczęły wywóz dzieci z żydowskich sierocińców do Trebinki – gdzie znajdował się obóz zagłady. Stary Doktor otrzymał od przyjaciół możliwość opuszczenia getta – jednak nie mógł pozostawić swoich podopiecznych w tak tragicznym momencie. Wyruszył z nimi do obozu zagłady, udając się na swój ostatni marsz 5 sierpnia 1942 roku.

***„ Dziecko ma prawo do poważnego traktowania jego spraw,
do sprawiedliwego ich rozważania”.***

Janusz Korczak napisał ponad 20 książek i około 1400 tekstów drukarskich w blisko 100 pismach.

Wybrane utwory Janusza Korczaka:

- „Którędy”, 1898 r.
- „Dzieci ulicy”, 1901 r.
- „Momenty wychowawcze”, 1919 r.
- „Jak kochać dzieci”, 1920-1921 r.
- „Król Maciuś Pierwszy”, 1922 r.
- „Prawo dzieci do szacunku”, 1928 r.
- „Kajtuś czarodziej”, 1934 r.
- „Pamiętniki”, 1942 r.

Janusz Korczak był jednym z pierwszych obrońców praw dziecka. Stary Doktor był przeciwnikiem cielesnych kar dzieci – przemoc nazywał złą praktyką i niewłaściwym wychowaniem.

„Korczakiana” to pomniki, patronaty i organizacje poświęcone działalności Janusza Korczaka. W Treblince znajduje się las jego imienia, a jeden z posągów został wzniesiony w Jeruzalem. Największym i najpopularniejszym pomnikiem jest Pomnik Janusza Korczaka w Warszawie. Przedstawia on Janusza Korczaka z jego wychowankami pod drzewem, którego konary układają się w żydowski świecznik.

„ Dziecko ma prawo być sobą.

Ma prawo do popełniania błędów.

Ma prawo do posiadania własnego zdania.

Ma prawo do szacunku.

Nie ma dzieci są ludzie.”

(Janusz Korczak)

Źródło:

EduPassion UCZ SIĘ Z PASJĄ